

І. Карпенко,
студент,
Ю. Коробова,
кандидат пед. наук, ст. викладач,
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітню систему України та формування єдиного інформаційно-освітнього простору є одним із пріоритетних напрямів сучасної державної політики. У «Національній доктрині розвитку освіти в Україні» зазначено, що «головною метою в контексті створення інформаційного суспільства й освітньо-інформаційного простору є забезпечення доступу до інформації широкого спектру споживання; розвиток та впровадження сучасних комп'ютерних технологій у системи освіти, державного управління, науці та інших сферах; створення в найкоротші строки необхідних умов для забезпечення широкого доступу навчальних закладів, наукових та інших установ до мережі Інтернет; розвиток освітніх і навчальних програм на базі комп'ютерних інформаційних технологій» [1: 5].

Термін «інформаційно-комунікаційні технології» (від англ. *information and communications technology*) – часто застосовується як синонім до «інформаційні технології» (ІТ). Однак, ІКТ – це загальний термін, який підкреслює роль уніфікованих технологій та інтеграцію телекомунікацій, комп'ютерів, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію. Вираз «інформаційно-комунікаційні технології» вперше було використано в 1997 році у доповіді Д. Стівенсона, голови «незалежної комісії», скликаної для вирішення проблеми використання ІКТ в школах Великої Британії [2]. Діяльність цієї комісії посприяла створенню нового Національного навчального плану цієї країни в 2000 році.

Початковий етап навчання іноземної мови є надзвичайно важливим у всьому шкільному навчальному курсі. Відповідно до Концептуальних засад реформування середньої освіти «Нова українська школа» передбачається два цикли початкової освіти: 1) адаптаційно-ігровий (1-2 класи); 2) основний (3-4 класи). Така структура зумовлює вибір особливих форм, методів і прийомів навчання учнів іншомовного спілкування. Так, у першому циклі перевага має надаватися ігровій діяльності та часу її виконання з урахуванням індивідуальних особливостей школярів; навчання іншомовного спілкування доцільно організовувати через діяльність із використанням ігрових методів; навчальна робота має вмотивовуватись і викликати зацікавленість учнів [3: 13]. Провідну роль в цьому має застосування ІКТ, які роблять урок

цікавим, динамічним та продуктивним, підвищують якість навчання молодших школярів, полегшують роботу вчителя англійської мови (АМ).

Питання застосування ІКТ у навчанні іноземних мов учнів висвітлено в наукових працях, а саме: досліджено використання на уроках АМ матеріалів із мережі Інтернет (Є. Г. Азімов), розглянуто підготовку майбутніх учителів до організації навчання іноземної мови на базі ІКТ (С. Ш. Канатова), проаналізовано концептуальні положення організації дистанційного навчання іноземної мови з використанням ІКТ та проблему використання Інтернету на уроках АМ (Є. С. Полат).

У працях вітчизняних науковців зазначається, що застосування ІКТ дає змогу формувати у молодших школярів необхідні ключові та предметні компетентності, навички практичного застосування набутих знань та розвиває творчі здібності учнів, що є необхідною умовою подальшої максимальної реалізації особистості в сучасному житті [4: 38].

В початковій школі на уроках АМ перед учнями стоїть завдання опанувати певний обсяг англійського лексичного, граматичного та мовленнєвого матеріалу згідно з навчальною програмою. Для успішної реалізації означеного завдання вчителю необхідно враховувати вікові особливості молодших учнів. У цьому віці у школярів переважає наочно-образне мислення, тому застосування наочності сприяє як розвитку творчої уяви дітей, так і розвитку їх мислення. Використовуючи Інтернет-ресурси, вчитель може створити галерею яскравих ілюстрацій, дидактичних матеріалів, зображувальних посібників з певної теми [5: 6]. Залежно від матеріалу, що вивчається, ІКТ допомагають перетворити урок АМ, або його частину, на захоплюючу гру, що особливо є важливим у першому адаптаційно-ігровому циклі. Це підвищує інтерес у тих, хто навчається до навчального матеріалу, знімає напругу та нервозність у школярів, які надто критично оцінюють свої успіхи у вивченні англійської мови [4: 40], посилює мотивацію учнів та продуктивність процесу навчання АМ на уроці.

Під час застосування ІКТ вчителю варто враховувати те, щоб учні, захоплені яскравістю подачі навчального матеріалу, не забували про завдання, що стоять перед ними в меті уроку. ІКТ не можуть виконувати ті функції, які виконує вчитель, адже тільки він може правильно організувати навчальний процес, керувати ним під час заняття, що є важливою складовою кожного уроку.

Як правило, в процесі підготовки та проведення уроків англійської мови у початковій школі вчителі використовують програмний пакет Microsoft Office, що містить текстовий редактор Word, та презентації, створені у Power Point.

Презентації дають можливість при незначних витратах часу підготувати наочність. Уроки, що супроводжуються презентацією, є більш видовищними та ефективними у роботі з різноманітною навчальною інформацією. Окрім ілюстрацій, схем та таблиць у презентації можуть бути використані відеофрагменти, що безпосередньо стосуються тематики уроку. Використання презентацій можливе також на будь-якому етапі уроку, як в

процесі пояснення або закріплення нового матеріалу, так і під час повторення або контролю раніше вивченого матеріалу.

Для контролю та перевірки засвоєного учнями матеріалу доцільно використати комп'ютерні тести. Для початкової школи, особливо для учнів 1-2 класів, це може бути програмне забезпечення з інтерактивними вправами, анімаціями, яскравими сюжетами та звуковим супроводом. Таким чином, учитель за короткий час має можливість отримати об'єктивну картину рівня засвоєння учнями навчального матеріалу. Але і тут також потрібно враховувати вікові та індивідуальні особливості дітей.

Застосування ІКТ на уроках АМ в початковій школі буде ефективним, якщо вчитель враховує такі вимоги: 1) відповідність віковим особливостям молодших школярів; 2) формування алгоритмічного та логічного мислення молодших школярів; 3) розвиток творчих здібностей учнів; 4) пробудження уяви та фантазії; 5) цікавість та доступність для молодших школярів [6].

Підвищення якості навчання, формування необхідних ключових і предметних компетентностей, зокрема іншомовної комунікативної компетентності, навичок практичного застосування набутих знань, все це допомагає реалізовувати саме застосування ІКТ на уроках АМ в початковій школі. При цьому роль учителя як основного джерела інформації поступово переходить на другий план, оскільки вчитель все частіше виступає в ролі «модератора», який контролює роботу учнів у самостійному опануванні знань.

Отже, правильно організована робота з використанням ІКТ сприяє розвитку комунікативних умінь та пізнавальних інтересів учнів, що значно підвищує ефективність навчання АМ на уроці.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. Педагогічна газета. 2001. 7 лип. С. 5.
2. Stevenson, D. The Independent ICT in Schools Commission (1997) Information and Communications Technology in UK Schools, an independent inquiry. The Wayback Machine Internet Archive. URL: <https://web.archive.org/web/20070104225121/http://rubble.ultralab.anglia.ac.uk/stevenson/ICT.pdf> (дата звернення: 06.03.2020)
3. Редько В. Г. Оновлення змісту навчання іноземних мов у сучасній шкільній освіті – прерогатива нової української школи. Іноземні мови в школах України. Київ, 2018. № 4. С. 13.
4. Коваленко Ю. А. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов. Іноземні мови. Київ, 1999. №4. С. 37-41.
5. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.метод.посібн. / за ред. О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.

6. Басай Н. П. Розвиток соціокультурної компетентності учнів початкової школи на уроках іноземної мови. Педагогічні обрії. 2018. №5 С. 16-17.
URL: http://lib.iitta.gov.ua/715159/1/Basai_PO518.pdf